

RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

■ BILANS 2018. Jak uniknąć błędów przy sporządzaniu sprawozdania finansowego – aktywa bilansu

Przełom roku to czas, gdy większość jednostek przygotowuje się do sporządzenia sprawozdania finansowego. Programy finansowo-księgowe generują takie sprawozdania finansowe zazwyczaj za przyciśnięciem jednego klawisza. Wygenerowane automatycznie sprawozdanie finansowe jest jednak często obciążone błędami. Dlatego przedstawione w nim informacje (dane) powinny zostać zweryfikowane przez służby księgowe w taki sposób, by można było stwierdzić, że rzetelnie i jasno przedstawiają sytuację majątkową danej jednostki. Niniejszy materiał rozpoczyna cykl artykułów, w których zwracamy uwagę, w jakich pozycjach sprawozdania błędy występują najczęściej, a także w jaki sposób te pozycje zweryfikować, aby dane wykazane w sprawozdaniu były poprawne. Zaczynamy od aktywów bilansu. Posługując się przedstawioną listą przykładów najczęściej popełnianych błędów, warto sprawdzić, czy przypadkiem nie pojawiły się one w sprawozdaniu finansowym. Jeżeli tak, to należy dokonać stosownych poprawek.

1. Aktywa trwałe

1.1. Wartości niematerialne i prawne

W pozycji bilansu, w której wykazywane są wartości niematerialne i prawne, najczęściej pojawiają się błędy polegające na:

- nieprzestrzeganiu własnej polityki rachunkowości w zakresie stosowania amortyzacji,
- wykazywaniu w tej pozycji elementów niebędących wartościami niematerialnymi i prawnymi,
- nieprawidłowym ustaleniu wartości początkowej,
- braku weryfikacji, czy WNiP stanowi aktyw, i braku dokonywania odpisów aktualizujących,
- nieuwzględnieniu różnic ustalonych w wyniku inwentaryzacji.

Nieprzestrzeganie polityki rachunkowości. Jednostki często stosują zasady podatkowe dla celów rachunkowości, w szczególności w zakresie metod i stawek amortyzacji. Jest to wielokrotnie sprzeczne ze sposobem amortyzacji wynikającym z prawa bilansowego oraz z zapisami w polityce rachunkowości. Należy pamiętać, że w polityce rachunkowości powinny być zapisane reguły, które nie są sprzeczne z ustawą o rachunkowości. Jednostka, która stosuje prawo bilansowe, powinna ustalić metody i stawki amortyzacji sama – w oparciu o okres ekonomicznej użyteczności. Rozbieżności mogą zatem wystąpić np. w odniesieniu do:

- metod amortyzacji (według przepisów podatkowych WNiP amortyzowane są tylko liniowo, zaś według uor możliwe są inne metody, np. metoda degresywna),
- daty rozpoczęcia amortyzacji (rachunkowo możliwe jest rozpoczęcie dokonywania odpisów w miesiącu przyjęcia do używania, zaś podatkowo jedynie dopuszczalnym sposobem jest dokonywanie odpisów od miesiąca następującego po miesiącu wpisu do ewidencji),